YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA

Az ismertetés napja: 2008. január 31. [1]

1. A Spanyol Királyság a jelen keresetében a bizonyos halászati területekre és a halászatra vonatkozó éves halászati erőkifejtés felső határának meghatározásáról szóló, 2004. július 19-i 1415/2004/EK tanácsi rendelet [2] 1–6. cikkének megsemmisítését kéri.

2. Ezt a keresetet a Spanyol Királyság az egyes közösségi halászati területekre és erőforrásokra vonatkozó halászati erőkifejtések irányításáról, a 2847/93/EGK rendelet módosításáról, valamint a 685/95/EK és a 2027/95/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 4-i 1954/2003/EK tanácsi rendelet [3] 3., 4. és 6. cikkének a megsemmisítése iránt benyújtott, és a Bíróság által a Spanyolország kontra Bizottság ügyben 2006. március 30-án hozott ítéletben [4] elutasított keresetét követően nyújtotta be.

3. A Bíróság ebben az ítéletben megállapította, hogy mivel a vitatott rendelkezések az 1954/2003/EK rendelet többi részétől elválaszthatatlanok, a Spanyol Királyság által az említett rendelet részleges megsemmisítése céljából előterjesztett kérelmek elfogadhatatlanok, ezért a keresetet el kellett utasítani [5].

4. A jelen ügyben folyamatban lévő eljárást a Bíróság 2005. március 2-án az említett kereset elbírálásáig felfüggesztette. A fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet meghozatalát követően a Spanyol Királyság kérte az eljárás felfüggesztésének megszüntetését.

5. A jelen kereset alátámasztására a Spanyol Királyság az EK 241. cikke alapján jogellenességi kifogást emel az 1954/2003/EK rendelettel szemben.

6. A jelen indítványban elsősorban azt fejtem ki, hogy ezt a jogellenességi kifogást miért

1 – Eredeti nyelv: francia.

2 – HL L 258., 1. o.

3 – HL L 289., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 6. kötet, 44. o.

4 – A C-36/04. sz. ügy (EBHT 2006., I-2981. o.).

5 – A fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 21. pontja.

kell elfogadhatónak minősíteni. Másodsorban bemutatom azon érveket, amelyek alapján véleményem szerint a Spanyol Királyság által e jogellenességi kifogás alátámasztására felhozott kifogások nem fogadhatók el, következésképpen a jelen keresetet, mint meglapozatlant, el kell utasítani.

I – Jogi háttér

A – *Az 1954/2003 rendelet*

7. A halászati erőforrások közös halászati politika alapján történő védelméről és fenntartható kiaknázásáról szóló, 2002. december 20-i 2371/2002/EK tanácsi rendelet [6] 4. cikkének (1) bekezdése szerint „a Tanács meghozza azokat a közösségi intézkedéseket, amelyek szabályozzák a vizekhez és az erőforrásokhoz való hozzájutást és a halászati tevékenységek fenntartható végzését". Különösen ugyanezen cikk (2) bekezdésének f) pontja részletezi „a halászati erőkifejtés korlátozására" irányuló intézkedéseket.

8. Ezen intézkedések egyike az 1954/2003 rendelet. E rendelet 1. cikke szerint „[e]z a rendelet az V, VI, VII, VIII, IX és a X ICES-területen, valamint a 34.1.1, 34.1.2 és a 34.2.0 CECAF-körzetben folytatott halászati erőkifejtésre vonatkozó kritériumokat és eljárásokat állapítja meg".

9. Ugyanezen rendelet 2. cikkének b) pontja szerint „»halászat«: a halászhajók kapacitásának és tevékenységének eredménye; több halászhajó esetében az egyes halászhajók által folytatott halászat összessége".

10. Az 1954/2003 rendelet (2) preambulumbekezdése pontosítja, hogy „Spanyolország és Portugália csatlakozási okmányának [7] 156–166. és 347–353. cikkében meghatározott, az egyes területekhez és erőforrásokhoz való hozzáférést szabályozó rendszer 2002. december 31-én hatályát vesztette. Ezért az egyes közösségi halászati területekre és erőforrásokra vonatkozó halászati erőkifejtések igazgatásáról szóló, 1995. március 27-i 685/95/EK tanácsi rendelet [8] egyes rendelkezéseit, valamint az egyes közösségi halászati területekre és erőforrásokra vonatkozó halászati gazdálkodási rend-

6 – HL L 358., 59. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 5. kötet, 460. o.

7 – A Spanyol Királyság és a Portugál Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint a szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 1985. L 302., 23. o., különösen a 69. és azt követő oldalak; a továbbiakban: csatlakozási okmány).

8 – Az 1995. március 27-i rendelet (HL L 71., 5. o. HL L 71., 5. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 2. kötet, 204. o.).

szer létrehozásáról szóló, 1995. június 15-i 2027/95/EK tanácsi rendeletet [9] az új jogi helyzethez hozzá kell igazítani."

11. Emellett az 1954/2003 rendelet (3) preambulumbekezdése szerint „[a] [685/95] és a [2027/95] rendeletben megállapított egyéb rendelkezések célja a halászat mértékének növekedését akadályozó általános halászati gazdálkodási rendszer létrehozása, és ezek a rendelkezések nem kapcsolódnak [a csatlakozási okmányhoz]. Ezek a rendelkezések fontosak a halászati erőkifejtés tekintetében, és ezeket fenn kell tartani".

12. Erre tekintettel az 1954/2003. rendelet (4) preambulumbekezdése előírja, hogy „[a]nnak biztosítására, hogy a jelenlegi halászat általános szintje ne emelkedjen, egy új halászati gazdálkodási rendszert kell bevezetni az [említett rendelet 1. cikkében felsorolt területeken]. Ez a rendszer korlátozza a halászatot ezeken a halászati területeken az 1998 és 2002 közötti időszakban".

13. Az 1954/2003 rendelet II. fejezete az így létrehozott halászati erőkifejtési rendszerre vonatkozik. E fejezeten belül a rendeletnek a „Tengerfenéken élő fajok, illetve egyes rákfélék és puhatestűek halászatára vonatkozó intézkedések" címet viselő 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 6. cikk (1) bekezdésében meghatározott terület kivételével a tagállamok:

a) az 1998–2002-ig terjedő időszak éves átlagaként megállapítják a legalább 15 méter teljes hosszal rendelkező hajók halászati tevékenységének szintjét az 1. cikkben említett valamennyi ICES-terület és CECAF-körzet tekintetében, a tengerfenéken élő fajok halászatára vonatkozóan, kivéve a mélytengeri állományok halászatára vonatkozó különleges hozzáférési követelmények és kapcsolódó feltételek megállapításáról szóló, 2002. december 16-i 2347/2002/EK tanácsi rendelet [10] hatálya alá tartozó tengerfenéki halászterületeket, illetve a fésűkagyló, a nagy tarisznyarák és a nagy tengeri pók halászatának területeit, e rendelet melléklete szerint. A halászati tevékenység kiszámítása céljából a hajó kapacitását kilowattban (kW) kifejezett beépített teljesítményében kell mérni;

9 – Az 1999. január 9-i 149/1999/EK rendelettel (HL L 18., 3. o., magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 4. kötet, 97. o.) módosított 1995. június 15-i rendelet (HL L 199., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 2. kötet, 224. o.).

10 – HL L 351., 6. o.

b) biztosítják az a) pont szerint megállapított halászati szintet valamennyi ICES-területen és CECAF-körzetben, tekintettel az a) pontban említett minden halászterületre.

[…]”

14. Másfelől az 1954/2003 rendelet az Írország partjaival határolt biológiailag érzékeny területre vonatkozó különleges halászati erőkifejtési rendszert hoz létre. E rendelet (7) preambulumbekezdése e tekintetben pontosítja, hogy „[e]gy Írországtól délnyugatra található területen a szürke tőkehalak ivadékai nagy sűrűségben fordulnak elő. E terület tekintetében különleges korlátozásokat vezettek be a fenékhálók használatára vonatkozóan. Azonos védelmi okokból – a fent említett általános rendszeren belül – erre a területre a halászat korlátozását célzó különleges követelményeket kell alkalmazni. […]”.

15. Az 1954/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében pontosan körülhatárolt biológiailag érzékeny területre alkalmazandó különleges halászati erőkifejtési rendszert ugyanezen cikk (2) bekezdése határozza meg, amely kimondja, hogy „[a]z (1) bekezdésben meghatározott területen a tagállamok az 1998-tól 2002-ig terjedő időszak éves átlagaként megállapítják a legalább tíz méter teljes hosszal rendelkező hajók halászati erőkifejtésének szintjét a tengerfenéken élő fajok halászatára vonatkozóan, kivéve a [2347/2002] rendelet hatálya alá tartozó tengerfenéki halászterületeket, valamint a fésűkagyló, a nagy tarisznyarák és a nagy tengeri pók halászatának területét, továbbá meghatározzák az így megállapított halászati erőkifejtés valamennyi említett halászterületre vonatkozó szintjét”.

16. Végezetül az 1954/2003 rendelet 11. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok által az Európai Közösségek Bizottságával közölt információk alapján ez utóbbi „[…] javaslatot nyújt be a Tanácsnak egy olyan rendeletre vonatkozóan, amely rögzíti a maximális éves halászati erőkifejtést valamennyi tagállam, illetve a 3. és a 6. cikkben említett minden terület és halászat tekintetében”.

17. Az említett rendelet 11. cikke (2) bekezdésének első albekezdése értelmében „[a] Tanács – minősített többséggel és a Bizottság javaslatára eljárva – […] határoz az (1) bekezdésben említett maximális éves halászati erőkifejtés tekintetében”.

18. A Tanács e rendelkezés alapján fogadta el a jelen megsemmisítés iránti kereset tárgyát képező 1415/2004 rendeletet.

B – *Az 1415/2004 rendelet*

19. Az 1415/2004 rendelet utolsó preambulumbekezdése szerint „[a] bármely tagállam lobogója alatt hajózó hajókra meghatározott, fajcsoportra, területre, illetve halászati területre vonatkozó maximális éves halászati erőkifejtésnek meg kell egyeznie a halászhajók által az 1998–2002 közötti ötéves periódus alatt folytatott teljes halászati erőkifejtés ötödével”.

20. E rendelet kimondja:

„*1. cikk*

Tárgy

E rendelet megállapítja a[z] [1954/2003] rendelet 3. és 6. cikkében meghatározott valamennyi tagállamra, valamennyi területre és halászterületre vonatkozó maximális éves halászati erőkifejtés mértékét.

2. cikk

A halászati erőkifejtések felső határának meghatározása

(1) A fajcsoportra, vonatkozó, tagállamonkénti éves halászati erőkifejtés felső határa a[z] [1954/2003] rendelet 3. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett területekre vonatkozóan e rendelet I. mellékletében került meghatározásra.

(2) A fajcsoportra, területre, illetve halászterületre vonatkozó, tagállamonkénti éves halászati erőkifejtés felső határa a[z] [1954/2003] rendelet 6. cikke (1) bekezdésben említett területre vonatkozóan e rendelet II. mellékletében került meghatározásra.

3. cikk

A területen való áthaladás

(1) A tagállamok biztosítják, hogy a halászati erőkifejtéseknek területenkénti, a[z] [1954/2003] rendelet 3. és 6. cikke szerinti felhasználása nem eredményezi a halászattal töltött idő megnövekedését a referencia-időszak során alkalmazott halászati erőkifejtési szinttel összehasonlítva.

(2) Az olyan területeken áthaladó hajók által létrehozott halászati erőkifejtés, amelyeken a referencia-időszak során halászati tevékenység nem folyt, nem alkalmazható az érintett területen való halászati tevékenység tekintetében. Az ilyen halászati erőkifejtéseket valamennyi tagállam elkülönítetten tartja nyilván.

4. cikk

Módszertan

A tagállamok biztosítják, hogy a halászati erőkifejtések nyilvántartási módszere megegyezzen a[z] [1954/2003] rendelet 3. és 6. cikke szerinti erőkifejtési szintek értékelésére alkalmazott módszerrel.

5. cikk

Egyéb halászati korlátozási rendszereknek való megfelelés

Az I. és II. mellékletben meghatározott éves halászati erőkifejtés felső határa nem érinti a helyreállítási terv alapján, illetve egyéb közösségi jogszabályok szerinti gazdálkodási intézkedés alapján rögzített halászati korlátozásokat, feltéve hogy a kisebb mértékű halászati erőkifejtésre vonatkozó intézkedés ennek megfelel.

6. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban”.

II – A kereset

21. Keresetlevelében a Spanyol Királyság kéri, hogy a Bíróság semmisítse meg a 1415/2004 rendelet 1–6. cikkét; kérelmének alátámasztására egyrészt az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmára hivatkozik, másrészt azt állítja, hogy a Tanács hatáskörrel való visszaélést valósított meg az 1954/2003 rendelet 6. cikkének, valamint az 1415/2004 rendeletnek az elfogadásával.

22. A Spanyol Királyság ezután 2006. június 22-i válaszában kifejezetten az EK 241. cikk szerinti jogellenességi kifogásra hivatkozott az 1954/2003 rendelettel szemben. A Spanyol Királyság kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg e rendelet jogellenességét.

23. A Bíróság elnöke 2005. március 9-i végzésével engedélyezte, hogy a Bizottság a Tanács kérelmeinek támogatása végett beavatkozóként részt vegyen az eljárásban.

III – Értékelés

24. Először a Spanyol Királyság által felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságáról foglalok állást.

A – *A Spanyol Királyság által felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságáról*

25. A Spanyol Királyság keresetében megfogalmazott első kifogás az egyrészről a maximális éves halászati erőkifejtés kiszámításához használt referencia-időszak alkalmazásával, másrészről a biológiailag érzékeny területek meghatározásával megvalósuló állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértésére vonatkozik.

26. Az e tagállam által e kifogás alátámasztására előadott érvek megegyeznek a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben előadottakkal.

27. Keresetének 36. pontjában a Spanyol Királyság rámutat, hogy véleménye szerint az 1954/2003 rendelet 3., 4. és 6. cikke sérti a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, ezért azokat meg kell semmisíteni. A Spanyol Királyság emiatt nyújtott be megsemmisítés iránti keresetet a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben.

28. Ezt követően a Spanyol Királyság pontosítja, hogy az 1415/2004 rendeletet is megtámadja, mivel az rendelkezik az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkének végrehajtásáról.

29. A Tanács hatáskörrel való visszaélésére vonatkozó második kifogás kapcsán a Spanyol Királyság keresetében ugyanígy megismétli a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben előadott érvelését. A Spanyol Királyság úgy véli, hogy a Bíróságnak meg kellene semmisítenie az 1954/2003 rendelet 6. cikkének végrehajtásáról szóló 1415/2004 rendeletet, mivel a Tanács hatáskörével visszaélve fogadta el az említett 6. cikket és az annak végrehajtásáról szóló jogszabályt.

30. A fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott ítélet kihirdetését követően benyújtott válaszában a Spanyol Királyság arra hivatkozik, hogy az 1954/2003 rendelettel szemben az EK 241. cikk szerinti jogellenességi kifogás benyújtására van szükség. Több olyan érvet hoz fel, amely véleménye szerint indokolja az 1954/2003 rendelet közösségi joggal való összeegyeztethetőségének közvetett felülvizsgálatát.

31. Ezen okok között említi a Spanyol Királyság például, hogy a jogellenességi kifogás adott esetben alkalmas lehet az olyan rendelkezések megtisztításához, amelyek, mivel ellentétesek a közösségi joggal, megsemmisítés iránti kereset tárgyát képező jogi aktus alapjai. E tekintetben rámutat, hogy közvetlen jogi összefüggés áll fenn a végrehajtási jogszabály, azaz a 1415/2004 rendelet és az alapjául szolgáló jogi aktus, azaz az 1954/2003 rendelet között. Az 1415/2004 rendelet mellékleteiben található adatok ugyanis kizárólag az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkében meghatározott intézkedések és feltételek szerint számíthatók ki és állapíthatók meg.

32. Emellett a Spanyol Királyság szerint a jelen ügy eltér attól az esettől, amikor a tagállam által felhozott jogellenességi kifogás a kereset benyújtására nyitva álló határidő letelte miatt elfogadhatatlan [11]. A Spanyol Királyság ugyanis eleget tett e követelménynek, amikor a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben keresetet indított az alaprendelettel szemben.

33. Végezetül e tagállam arra hivatkozik, hogy az ebben az ügyben hozott ítélet érdemben nem vizsgálta az általa felhozott kifogásokat, amelyek lényegében a végrehajtási jogszabály vonatkozásában is alkalmazhatók, és amelyek a jelen ügyben igazolják az 1954/2003 rendelet alkalmazhatatlanságát. A Spanyol Királyság véleménye szerint az érdemi döntés hiánya és a két vonatkozó rendelet közötti közvetlen jogi összefüggés léte miatt a Bíróságnak a jelen ügyben állást kell foglalnia az 1954/2003 rendelet alkalmazhatatlanságának kérdésében. A Spanyol Királyság szerint ellenkező esetben a Bíróság ítélete nem tud majd hatékonyan érvényesülni.

34. Ellenkérelmében a Tanács arra hivatkozik, hogy a Spanyol Királyság nem azt állítja, hogy az 1415/2004 rendelet nem tartotta tiszteletben az 1954/2003 rendelet rendelkezéseit, hanem épp ellenkezőleg, a tagállam szerint a megtámadott rendelet éppen azért jogellenes, mert az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkében megállapított szempontokat követi. A Tanács megállapítja emellett, hogy a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben a Spanyol Királyság ugyanazon indokokkal – vagyis a hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése és hatáskörrel való visszaélés miatt – kérte a Bíróságtól az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkének megsemmisítését. Ezt követően a Tanács bemutatja az ügy érdeméről alkotott álláspontját.

35. Viszonválaszában a Tanács kiemeli, hogy az 1415/2004 rendelettel szemben benyújtott jelen keresetet a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügytől elkülönülő, önálló eljárásban

11 – A Spanyol Királyság e kérdésben a C-135/93. sz., Spanyolország kontra Bizottság ügyben 1995. június 29-én hozott ítélet (EBHT 1995., I-1651. o.) 17. pontjára hivatkozik.

nyújtották be, annak ellenére, hogy a két kereset egyértelműen összefügg. A Tanács rámutat, hogy az éves halászati erőkifejtésnek az 1415/2004 rendeletben az egyes tagállamok számára rögzített maximális szintjének tiszteletben tartása kiegészítő jellegű kötelezettség, amely azonban elkülönül az 1954/2003 rendelet 4. és 6–8. cikkében előírt kötelezettségektől.

36. A Tanács úgy véli, hogy a válaszadás szakaszában felhozott jogellenességi kifogás késedelmes, ennélfogva elfogadhatatlan. A Tanács ugyanis úgy véli, hogy a Bíróság eljárási szabályzata [12] 42. cikke 2. §-ának első bekezdése alapján a Spanyol Királyság által a Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben benyújtott kereset elutasítása nem tekinthető új ténybeli helyzetnek.

37. E tekintetben a Tanács többek között arra hivatkozik, hogy a közösségi intézmények által elfogadott jogi aktusok érvényességét vélelmezni kell, így a Bíróság által hozott, a jogi aktus érvényességét megállapító ítélet nem változtat a felperes jogi helyzetén, ezáltal nem minősülhet új jogalap benyújtását lehetővé tevő ténynek.

38. A Tanács mindenesetre úgy véli, hogy a Spanyol Királyság az EK 230. cikk utolsó bekezdésében megszabott határidő lejártát követően nem vitathatja az 1954/2003 rendelet érvényességét. A Tanács véleménye szerint ugyanis ha valamely tagállamnak lehetősége volna jogellenességi kifogás útján megtámadni valamely közösségi jogi aktust, minden egyes esetben, amikor valamely intézmény e rendelet végrehajtása érdekében valamilyen jogi aktust fogad el, ez lehetővé tenné a joghatást kiváltó aktusok folyamatos megkérdőjelezését, ami álláspontja szerint ellentétes volna a keresetindítási határidő célkitűzésével, azaz a jogbiztonság garantálásával.

39. E tekintetben a Tanács a Bíróság ítélkezési gyakorlatára hivatkozik, amelyből az következik, hogy a közösségi intézmények által hozott határozat címzettje, aki nem támadta meg e határozatot az EK 230. cikk utolsó bekezdésében előírt határidőn belül, többé nem hivatkozhat e határozat jogellenességére, mivel az vele szemben véglegessé vált [13].

40. A Tanács úgy gondolja, hogy ezt az ítélkezési gyakorlatot kell alkalmazni a jelen ügyben is, annak ellenére, hogy két eltérés állapítható meg közöttük: egyrészt a Spanyol Királyság megtámadta az általa

12 – E rendelkezés értelmében: „[az] eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel."

13 – A Tanács az 52/83. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1983. november 15-én hozott ítélet (EBHT 1983., 3707. o.) 10. pontjára, a C-188/92. sz., TWD Textilwerke Deggendorf ügyben 1994. március 9-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-833. o.) 13. pontjára, valamint a C-239/99. sz. Nachi Europe ügyben 2001. február 15-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-1197. o.) 29. pontjára hivatkozik.

megkérdőjelezett érvényességű jogi aktust, másrészt a jelen eljárásban vitatott jogi aktus rendelet.

41. A Bizottság mindenekelőtt azt hangsúlyozza, hogy az 1954/2003 és az 1415/2004 rendelet annyira szorosan összefüggnek, hogy a jelen kereset nem más, mint a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben benyújtott kereset majdnem szó szerinti megismétlése. A Bizottság véleménye szerint a jelen kereset valójában nem az 1415/2004 rendelet ellen, hanem az 1954/2003 rendelet 3., 4. és 6. cikke ellen irányul. A jelen keresetben előterjesztett egyetlen jogalap sem említi kifejezetten vagy közvetlenül az 1415/2004 rendeletet. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a jelen eljárás folytatását kérve a Spanyol Királyság megpróbál kibújni a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott, keresetét elutasító ítélet alól.

42. Másrészt a Bizottság szerint a – hallgatólagos vagy burkolt – jogellenességi kifogás előterjesztése nem volt megfelelő, mivel egyrészről egy ilyen kifogás az EK 230. cikkben szabályozott megsemmisítés iránti keresetnek van alárendelve, így a Spanyol Királyság nem élhet jogellenességi kifogással olyan aktussal szemben, amelynek megsemmisítése iránt keresetet indíthatott [14]. Ráadásul e kifogás nem hivatalból vizsgálandó kérdésre vonatkozik, ezért már a keresetben kifejezetten hivatkozni kellett volna rá [15].

43. A Bizottság szerint a válaszban felhozott jogellenességi kifogást határidőn túlinak kell tekinteni. Ráadásul a jogellenességi kifogás új jogalap előterjesztését és az eredeti kérelem módosítását feltételezi, amelyet a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-ának első bekezdése nem tesz lehetővé.

44. Ezen okokból a Bizottság úgy véli, hogy a jelen keresetet el kell utasítani, anélkül hogy az ügy érdemi vizsgálatára szükség volna.

45. A Bizottság beavatkozási beadványára adott válaszbeadványában a Spanyol Királyság kifejti, hogy véleménye szerint a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott ítélet az eljárás során felmerült olyan új jogi és ténybeli elem, amely a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-ának első bekezdése alapján lehetővé teszi új jogalap felhozatalát. Végezetül a jogellenességi kifogás nem sérti sem a jogbiztonság, sem az ítélt dolog elvét.

14 – A Bizottság e kérdésben az Elsőfokú Bíróság T-244/93. és a T-486/93. sz., TWD kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 13-án hozott ítéletének (EBHT 1995., II-2265. o.) 103. pontjára hivatkozik.

15 – A Bizottság erre vonatkozóan a 14/59. sz., Société des fonderies de Pont-à-Mousson kontra Főhatóság ügyben 1959. december 17-én hozott ítéletet (EBHT 1959., 445. o.) említi.

46. Nem osztom a Tanács és a Bizottság álláspontját annyiban, amennyiben elfogadhatatlannak tekintik az olyan jogellenességi kifogást, amilyet a Spanyol Királyság a jelen kereset során terjesztett elő.

47. A Tanács és a Bizottság álláspontja alátámasztására két szempontot ad elő: egyrészről olyan elvi álláspontot képviselnek, melynek lényege, hogy a tagállam nem hivatkozhat jogellenességi kifogásra olyan közösségi jogi aktussal szemben, amelynek megsemmisítése iránt előzőleg keresetet indíthatott, még akkor sem, ha rendeletről van szó. Másrészről úgy vélik, hogy a jogellenességi kifogás a jelen ügyben elkésett.

48. Az én véleményem ezzel szemben az, hogy az EK 241. cikk megfogalmazása nagyon tág lehetőséget nyújt a tagállam számára, hogy valamely rendelet alkalmazhatatlanságára hivatkozzon, ideértve véleményem szerint azt az esetet is, amikor már részleges megsemmisítés iránti keresetet nyújtottak be az ilyen rendelettel szemben, amely keresetet azonban elfogadhatatlannak nyilvánítottak.

49. Másfelől úgy vélem, hogy a Spanyol Királyság által felhozott jogellenességi kifogás nem tekinthető elkésettnek, mivel e kifogás hallgatólagosan megjelenik a Spanyol Királyság keresetében.

1. A privilegizált felperes azon lehetőségéről, hogy valamely rendelettel szemben jogellenességi kifogással éljen.

50. Először is emlékeztetni kell arra, hogy az EK 241. cikk értelmében „[a] 230. cikk ötödik bekezdésében megállapított határidő lejárta ellenére az Európai Parlament és a Tanács által közösen elfogadott rendeletre, illetve a Tanács, a Bizottság vagy az [Európai Központi Bank] rendeletére vonatkozó jogvitában bármelyik fél hivatkozhat a 230. cikk második bekezdésében meghatározott indokokra annak érdekében, hogy kérje a Bíróságtól a rendelet alkalmazhatatlanságának megállapítását."

51. A Bíróság számos esetben találkozott a privilegizált, illetve nem privilegizált felperesek által az EK 241. cikk alapján felhozott jogellenességi kifogás elfogadhatóságának kérdésével. Ennek eredményeképpen összetett ítélkezési gyakorlat alakult ki, amelynek lényege a következő:

52. A Simmenthal kontra Bizottság ügyben [16] 1979. március 6-án hozott ítéletében a Bíróság rámutatott, hogy „az EK 241. cikk egy alapelv kifejeződése, mely bármely fél

16 – A 92/78. sz. ügy (EBHT 1979., 777. o.).

számára biztosítja az őt közvetlenül és személyében érintő határozat megsemmisítése érdekében, a vitatott határozat jogi alapját képező korábbi intézményi jogi aktusok érvényessége megtámadásának jogát, ha az érintett fél nem rendelkezik azzal a joggal, hogy az EK 230. cikk alapján közvetlen keresetet nyújtson be az említett jogi aktusok ellen, amelyeknek következményei őt terhelik, anélkül hogy lehetősége lett volna annak megsemmisítését kérnie” [17].

53. Ez az ítélet vezette be a megsemmisítés iránti kereset és jogellenességi kifogás viszonylatában az egymást kiegészítő peres eljárások gondolatát [18]. A Bíróság a jogellenességi kifogást másodlagos jelleggel ruházta fel, amikor annak elfogadhatóságát az alternatív jogi út hiányától tette függővé [19].

54. Amikor a közösségi bíróság a jogellenességi kifogás elfogadhatóságát a közösségi bírósághoz való közvetlen fordulás lehetőségének lezárulásától teszi függővé, azt kívánja elkerülni, hogy ez a jogi út második lehetőséget biztosítson a hanyag felperesnek. Ez az alapja a jogvédelem egysége elvének, amelynek értelmében a jogalanynak általában csupán egyetlen lehetősége van, hogy a közösségi bírósághoz forduljon [20].

55. E logika szerint a járulékos kifogásolásra nyitva álló határidő elévülése bünteti az olyan felperes gondatlan magatartását, aki elmulasztotta egy határozattal szembeni megsemmisítés iránti kereset benyújtását, holott erre biztosan lehetősége lett volna [21].

56. Így a határozattal szemben benyújtott megsemmisítés iránti kereset keretében a nem privilegizált felpereshez hasonlóan a privilegizált felperes sem hivatkozhat jogellenességi kifogásában olyan hasonló jellegű korábbi jogi aktusra, amelynek megsemmisítését közvetlenül is kérhette volna. A Bíróság szerint ezzel ellentétes megoldás elfogadása lehetővé tenné az EK 230. cikk ötödik bekezdésében meghatározott határidő kijátszását [22]. A határidőben nem vitatott határozatok sérthetetlenségének ezen elve csak akkor nem érvényesül, ha a feltételezetten jogellenes aktusnak olyan különösen súlyos és nyilvánvaló hibái vannak, amelyek miatt az aktus semmisnek tekinthető [23].

17 – A 39. pont.

18 – A Coutron, L. által a *La contestation incidente des actes de l'Union Européenne* című, a Montpellier I. egyetemen 2005. december 10-én megvédett disszertációban használt kifejezés szerint.

19 – Lásd Molinier, J., „Exception d'illégalité”, *Jurisclasseur Europe*, 2007, 350. kötet, 7. o., 22. pont.

20 – Lásd Coutron, L., i. m., 113. és 383. o.

21 – Ilyen elévülést gondatlan felperessel szemben először egy érvényesség megállapítása iránti ügyben alkalmaztak (a fent hivatkozott TWD Textilwerke Deggendorf ítélet 23–25. pontja). A következő évben az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága átültette ezt az érvelést a jogellenességi kifogásra (a fent hivatkozott TWD kontra Bizottság ügy 103. pontja).

22 – Lásd többek között a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ítélet 17. pontját.

23 – A 226/87. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1988. június 30-án hozott ítélet (EBHT 1988., 3611. o.) 16. pontja. Lásd ebben az értelemben a 6/69. és 11/69. sz., Bizottság kontra Franciaország egyesített ügyekben 1969. december 10-én hozott ítélet (EBHT 1969., 523. o.) 11–13. pontját.

57. Kérdés, hogy ez az egymást kiegészítő peres eljárások elméletén alapuló érvelés akkor is helytálló-e, ha a jogellenes kifogást rendelettel szemben hozták fel.

58. Igenlő válasz adható akkor, ha ezzel a jogellenességi kifogással nem privilegizált felperes él. Ebben az esetben a járulékos kifogásolás lehetősége valójában annak ellensúlyozására szolgál, hogy a nem privilegizált felperesek rendkívül szűk körben indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet normatív aktusokkal szemben. A nem privilegizált felperesekkel szemben, akik főszabály szerint nem kérhetik közvetlenül az általános hatályú aktus megsemmisítését, nem róható fel a gondosság hiánya, így őket megilleti a járulékos kifogásoláshoz való jog [24].

59. Úgy tűnik számunkra, hogy ez az érvelés összhangban áll a közösségi peres eljárások rendszerével, és megfelel az EK 241. cikknek, amely bármely fél számára lehetővé teszi, hogy járulékosan a rendelet alkalmazhatatlanságára hivatkozzon. A Bíróság ítélkezési gyakorlata összhangba hozza az egymást kiegészítő peres eljárások elméletét az EK 241. cikk megfogalmazásával, azáltal hogy megerősíti a nem privilegizált felpereseknek az általános hatályú jogi aktusok vitatására vonatkozó lehetőségét.

24 – Lásd ebben az értelemben a C-241/95. sz., Accrington Beef és társai ügyben 1996. december 12-én hozott ítélet (EBHT 1996., I-6699. o.) 15. és 16. pontját.

60. Ezzel szemben, ha a jogellenességi kifogást privilegizált felperes hozza fel egy rendelettel szemben, az egymást kiegészítő peres eljárásokra alapozott érvelés elveszíti helytállóságát, mivel ezen érvelés az EK 241. cikk sérelméhez vezetne.

61. Ugyanis mivel a tagállamok és a közösségi intézmények megsemmisítés iránti keresetindítási joga szinte korlátlan, az ilyen a jogellenességi kifogás elfogadhatóságát a közösségi bírósághoz fordulás lehetősége hiányának alárendelő érvelés, elkerülhetetlenül a privilegizált felperesek járulékos kifogásoláshoz való lehetőségének megtagadásához vezetne [25]. Ez nyilvánvalóan sértené az EK 241. cikket, amely – emlékezzünk rá – lehetőséget biztosít bármely fél számára, hogy az EK 230. cikk ötödik bekezdésében megállapított határidő lejárta ellenére a rendelet alkalmazhatatlanságára hivatkozzon [26].

62. Minden bizonnyal e szó szerinti értelmezés megkerülhetetlen jellege miatt [27] a Bíróság, számos főtanácsnoka ösztön-

25 – Lásd Coutron, L., i. m., 113. és 393. o.

26 – Lásd e tekintetben Slynn főtanácsnok 181/85. sz., Franciaország kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványát (1987. február 12-én hozott ítélet, EBHT 1987., 689. o.). A főtanácsnok véleménye szerint: „a tagállamoknak az [EK 230.] cikke szerinti privilegizált helyzete ellenére […] az [EK 241. cikke] által alkalmazott „bármely fél" kifejezést szó szerint kell érteni, nem pedig úgy, hogy bármely fél, amely nem tagállam" (703. o.).

27 – Átvéve a Mancini főtanácsnok 204/86. sz., Görögország kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványának (1988. szeptember 27-én hozott ítélet, EBHT 1988., 5323. o.) 5343. oldalán használt kifejezést.

zésére [28], fokozatosan elfogadta, hogy a privilegizált felperes a megsemmisítés iránti keresetben jogellenességi kifogást érvényesíthessen egy rendelettel szemben [29].

63. Nem helytálló tehát azt állítani – ahogyan a Tanács és a Bizottság teszi –, hogy a Spanyol Királyság által az 1954/2003 rendelettel szemben emelt jogellenességi kifogás elfogadhatatlan, mivel a tagállamnak lehetősége volt közvetlenül fellépni a rendelet megsemmisítése érdekében.

64. Véleményem szerint ezt az érvelést még inkább el kell utasítani, ha a privilegizált felperes már érvényesítette keresetindításhoz való jogát, azonban a részleges megsemmisítés iránti kérelmet a Bíróság elfogadhatatlanság miatt elutasította.

65. Ha ugyanis az EK 241. cikkel összeegyeztethetetlen, hogy a rendelettel szembeni megsemmisítés iránti kereset határidőn belüli benyújtását elmulasztó privilegizált felperes gondosságának hiányát vele szemben fel lehessen hozni annak érdekében, hogy az ilyen aktussal szembeni jogellenességi kifogást elfogadhatatlannak nyilvánítsák, akkor véleményem szerint szükségképpen ugyanezt a megoldást kell alkalmazni akkor, ha a tagállam határidőben nyújtotta be megsemmisítés iránti keresetét, azonban részleges megsemmisítés iránti kérelmét elfogadhatatlanság miatt elutasították.

66. Összefoglalva, a Bíróságnak a jogellenességi kifogások elfogadhatóságára vonatkozó ítélkezési gyakorlata fényében számunkra nem tűnne következetesnek, ha a tökéletesnek nem minősíthető gondosságot tanúsító privilegizált felperes – amilyen a jelen eljárásban a Spanyol Királyság – szigorúbb büntetés – azaz keresetének elévülése – alá esne, mint az a felperes, aki gondatlanul járt el.

67. A fentiekből arra következtetek, hogy az EK 241. cikk megfogalmazása széles lehetőséget biztosít a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy a rendelet alkalmazhatatlanságára hivatkozzanak, ideértve véleményem szerint azt az esetet is, amikor a tagállam az ilyen rendelettel szemben már nyújtott be részleges megsemmisítés iránti keresetet, azt azonban elfogadhatatlanság miatt elutasították.

28 – Lásd különösen Roemer főtanácsnoknak a 32/65. sz., Olaszország kontra Bizottság és Tanács ügyre vonatkozó indítványának (1966. július 13-án hozott ítélet, EBHT 1966., 563. o.) 600. oldalát; Slynn főtanácsnok fent hivatkozott Franciaország kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványának 703. oldalát és Mancini főtanácsnok fent hivatkozott Görögország kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványának 5343–5345. oldalát. Lásd ugyanezt az érvelést követve Mengozzi főtanácsnoknak a Bíróság előtt folyamatban lévő C-91/05. sz., Bizottság kontra Tanács ügyre vonatkozó indítványának 36–54. pontját.

29 – Több ítélet csupán hallgatólagosan ismeri el a privilegizált felperesek azon jogát, hogy megsemmisítés iránti keresetben járulékosan kifogásoljanak egy rendeletet (lásd a fent hivatkozott Olaszország kontra Tanács és Bizottság; Franciaország kontra Bizottság és Görögország kontra Tanács ügyekben hozott ítéleteket). Nemrégiben a Bíróság nyíltabban elfogadta, hogy a privilegizált felperes járulékosan kifogásolhasson egy rendeletet (lásd különösen a C-11/00. sz., Bizottság kontra EKB ügyben 2003. július 10-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-7147. o.] 74–78. pontját és a C-110/03. sz., Belgium kontra Bizottság ügyben 2005. április 14-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2801. o.] 76–81. pontját).

2. A Spanyol Királyság által felhozott jogellenességi kifogás késedelmes vagy nem késedelmes voltáról

68. E kérdésben mindenekelőtt arra kell rámutatni, hogy a jogellenességi kifogás elfogadhatóságának egyik feltétele, hogy a járulékos kifogást előterjesztő felperes köteles kérelmét világosan és indokolással ellátva megjeleníteni [30].

69. Így elfogadhatatlannak kell nyilvánítani a jogalap rövid ismertetését és az indokolást nem tartalmazó jogellenességi kifogást [31].

70. A keresetlevélben tehát meg kell említeni a „jogi érvelés lényeges elemeit", amelyeket adott esetben a válaszban ki lehet fejteni [32].

71. Másrészről, mivel tilos új jogalapot felhozni az eljárás során, a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-ának első bekezdése alapján nem lehetséges, hogy a felperes első alkalommal válaszbeadványában fejtse ki jogellenességi kifogását [33], kivéve ha a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-a első bekezdésének megfelelően az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel [34].

72. Emellett rá kell mutatni, hogy a Bíróság szerint, noha ezen rendelkezés lehetővé teszi a felperes számára, hogy kivételesen új bizonyítási eszközökre hivatkozzon az eljárást megindító iratban szereplő kérelmei alátámasztására, azt semmiképpen sem teszi lehetővé, hogy a felperes új kérelmeket terjesszen elő [35].

73. E követelményekre tekintettel a közösségi bíróság korábban már elfogadta a jogellenességi kifogás hallgatólagos előterjesztésének lehetőségét.

74. Ki kell emelni, hogy e lehetőség elfogadása nem érinti a jogellenességi kifogás indoklására vonatkozó kötelezettséget, mivel

30 – Lásd erre vonatkozóan Coutron, L. i. m., 102–104. o.

31 – Lásd különösen az Elsőfokú Bíróság T-333/99. sz., X kontra EKB ügyben 2001. október 18-án hozott ítéletének (EBHT 2001., II-3021. o.) 115–117. pontját és a T-349/03. sz., Corsica Ferries France kontra Bizottság ügyben 2005. június 15-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-2197. o.) 179. és 180. pontját. Lásd még a Közszolgálati Bíróság F-59/05. sz., De Smedt kontra Bizottság ügyben 2006. október 19-én hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2006., I-A-1-109. és II-A-1-409. o.) 77. pontját.

32 – Az Elsőfokú Bíróság X kontra EKB ügyben hozott ítéletének 115. és azt követő pontjai.

33 – Ezért a Bíróság megállapította, hogy a jogvita keretét az eljárást kezdeményező kérelem határozza meg, és hogy a jogellenességi kifogás a válasz szakaszában elfogadhatatlan (a 87/77., 130/77., 22/83., 9/84. és 10/84. sz., Salemo és társai kontra Bizottság és Tanács egyesített ügyekben 1985. július 11-én hozott ítélet (EBHT 1985., 2523. o.) 37. pontja. Lásd még az Elsőfokú Bíróság T-134/03. és T-135/03. sz., Common Market Fertilizers kontra Bizottság ügyben 2005. szeptember 27-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-3923. o.) 51. pontját és a Bíróság azt megerősítő C-443/05. P. sz., Market Fertilizers kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 13-án hozott ítéletének (EBHT 2007., I-7209. o.) 106–110. pontját.

34 – Lásd különösen a C-135/92. sz., Fiskano kontra Bizottság ügyben 1994. június 29-én hozott ítélet (EBHT 1994., I-2885. o.) 31–33. pontját.

35 – A 125/78. sz., GEMA kontra Bizottság ügyben 1979. október 18-án hozott ítélet (EBHT 1979., 3173. o.) 26. pontja.

ennek a jogalapnak világosan ki kell derülnie a keresetlevélben kifejtett érvelésből, még akkor is, ha a felperes kifejezetten nem jelzi, hogy az EK 241. cikk alapján jogellenességi kifogást emel [36].

75. Összegezve a közösségi bíróság csak akkor fogadhatja el a hallgatólagos jogellenességi kifogást, ha az annak alapját képező jogi érvelés világosan és pontosan szerepel a keresetben, oly módon, hogy abból egyértelműen kiderül, hogy a bírónak az EK 241. cikk értelmében vett jogellenességi kifogásról kell döntenie [37]. Ugyanis ha e feltétel teljesül, az alperesnek módjában áll e járulékos kifogással szembeni érveit a saját védelmében felsorakoztatni [38].

76. Ha e követelményeket a jelen ügyre nézve alkalmazzuk, meg kell állapítani – amint azt lényegében a Tanács és a Bizottság is elismeri –, hogy a Spanyol Királyság által keresetlevelében felhozott két kifogás, valamint az ezek alapját képező érvelés elsősorban az 1954/2003 rendelet 3., 4. és 6. cikke jogszerűségének konkrét vitatására irányul, másodsorban pedig az 1415/2004 rendelet megsemmisítésére, *mivel az rendelkezik az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkének végrehajtásáról.*

77. Véleményem szerint az 1415/2004 rendelettel végrehajtott 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkének járulékos kifogásolása valóban szerepel a Spanyol Királyság által benyújtott keresetlevélben, amely erre vonatkozóan világos és pontos jogi érvelést tartalmaz.

78. Másfelől meg kell jegyezni, hogy a Tanács ellenkérelméből kiderül, hogy a Tanács pontosan értette, hogy a Spanyol Királyság érvelésének lényege az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikke jogszerűségének vitatására irányul [39]. A hallgatólagos jogellenességi kifogás tehát mindkét fél számára ismert volt.

79. Ebből következően, noha a Spanyol Királyság a keresetindítás időpontjában nem

36 – Az Elsőfokú Bíróság T-262/94. sz., Baiwir kontra Bizottság ügyben 1996. június 6-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 1996., I-A-257. o. és II-739. o.) 37. pontja. Az Elsőfokú Bíróság szerint „az ítélkezési gyakorlat alapján a jogellenességi kifogás hallgatólagos benyújtásának tekinthető, ha a keresetből viszonylag világosan kiderül, hogy a felperes ilyen kifogást támaszt".

37 – Lásd e tekintetben az Elsőfokú Bíróság T-171/00. sz., Spruyt kontra Bizottság ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2001., I-A-187. o. és II-855. o.) 53. pontját, valamint a T-59/01. sz., Nardone kontra Bizottság ügyben 2003. február 26-án hozott ítélet (EBHT-KSZ 2003., I-A-55. o. és II-323. o.) 27. pontját. Lásd még Coutron, L., i. m., 103. o. A hallgatólagos jogellenességi kifogásra további példa az Elsőfokú Bíróság T-173/04. sz., Carius kontra Bizottság ügyben 2006. október 25-én hozott ítéletének (EBHT-KSZ 2006., I-A-2-243., II-A-2-1269. o.) 44–60. pontja.

38 – Ezért az Elsőfokú Bíróság a fent hivatkozott Spruyt kontra Bizottság ítéletben megvizsgálta, hogy a Bizottság az írásbeli eljárásban képes volt-e perbeli helyzete érvényesítésére a hallgatólagos jogellenességi kifogással szemben.

39 – Lásd a jelen indítvány 34. pontját.

jelezte kifejezetten, hogy az EK 241. cikk alapján az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkének jogellenességére vonatkozó kifogást terjesztett elő, e jogellenességi kifogást úgy lehet tekintetni, mint amely szerepelt e keresetlevélben.

80. Véleményem szerint e körülménnyel összeegyeztethetetlen az említett jogellenességi kifogás elkésettnek és emiatt elfogadhatatlannak tekintése.

81. Másfelől az a tény, hogy az 1954/2003 rendelet részleges járulékos vitatásáról van szó, számomra nem tűnik a kifogás elfogadhatóságával összeegyeztethetetlennek.

82. Tekintettel az alapügyben megtámadott jogi aktus és a járulékosan kifogásolt aktus közötti közvetlen jogi kapcsolat követelményére, véleményem szerint nem róható fel a felperesnek, hogy az ilyen kapcsolat fennállását úgy mutatja be, hogy jogellenességi kifogásának alátámasztására szolgáló kifogásait elsősorban az alap jogi aktus olyan rendelkezéseivel szemben fogalmazza meg, amelyeket a végrehajtási jogszabály hajt végre.

83. Hozzáteszem, hogy a jogellenességi kifogásra vonatkozóan nem érvényesül az a legfontosabb érv, amely alapjául szolgál azon ítélkezési gyakorlatnak, mely szerint valamely közösségi jogi aktus részleges megsemmisítése csak akkor lehetséges, ha annak megtámadott részei a jogi aktus többi részétől elválaszthatók [40], vagyis hogy a közösségi bíróság nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen, ha az a közösségi jogi aktus részleges megsemmisítésére irányul, és a bíróság megállapítja, hogy a megtámadott rendelkezések nem választhatók el a megtámadott jogi aktus többi részétől. Ezen eljárás keretében ugyanis csupán a járulékosan kifogásolt jogi aktus alkalmazhatatlanságának kimondása kérhető, a jogi aktus megsemmisítése azonban nem.

84. Ennélfogva számomra nem tűnik helytállónak ezen ítélkezés gyakorlat analógia útján történő alkalmazása a jogellenességi kifogásra.

85. Végezetül úgy vélem, az a tény, hogy a Spanyol Királyság válaszában az EK 241. cikk alapján formálisan jogellenességi kifogást támasztott az 1954/2003 rendelettel szemben, nem jelenti azt, hogy az 1954/2003 rendelet összes rendelkezését vitatja. A keresetlevélben kifejtett érveléssel összhangban ezek a kifogások továbbra is az említett rendelet 3. és 6. cikkére összpontosítanak.

40 – Lásd különösen a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben hozott ítélet 9. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

86. Mindezt figyelembe véve úgy vélem, hogy a Spanyol Királyság a jelen megsemmisítés iránti keresete alátámasztása érdekében jogszerűen hivatkozhat az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkének alkalmazhatatlanságára.

87. Következésképpen a jelen keresetet szerintem úgy kell megvizsgálni, mint amely egyetlen jogalapon, vagyis az 1954/2003 rendelet 3. és 6. cikkével szembeni jogellenességi kifogáson nyugszik, amelynek alátámasztására a Spanyol Királyság két kifogást adott elő, egyrészről az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértését, másrészről a hatáskörrel való visszaélés fennállását.

B – *A Spanyol Királyság által felhozott jogellenességi kifogás megalapozottságáról*

88. Amint arra korábban már rámutattam, a Spanyol Királyság ugyanazt az érvelést adja elő az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértésére és a hatáskörrel való visszaélésre vonatkozó kifogásai alátámasztására, mint amelyeket a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ítélet alapjául szolgáló ügyben már kifejtett.

89. Pontosabban, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértésére vonatkozó kifogása alátámasztására a Spanyol Királyság előadja, hogy:

– Egyrészt, az 1954/2003 rendelet által elfogadott, a halászati erőkifejtés kiszámításának alapjául szolgáló 1998 és 2002 közötti referencia-időszak olyan időszaknak felel meg, amely során e tagállamra – a többi tagállammal ellentétben – az Európai Közösséghez való csatlakozása miatt megszorító rendszer vonatkozott;

– másrészt, az 1954/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott biológiailag érzékeny terület, amelyre különleges halászati gazdálkodási rendszer vonatkozik, egybeesik a korábban „Irish Boxnak” nevezett területtel, amelyen a Spanyol Királyságra szintén megszorítások vonatkoztak.

90. Általánosabban a Spanyol Királyság úgy véli, hogy a Közösséghez való csatlakozása miatt rá vonatkozó átmeneti rendszer 2002. december 31-én lejárt, és hogy az új rendeletnek nem kellett volna az 1998 és 2002 közötti referencia-időszakot alapul vennie.

Az 1954/2003 rendeletben ezen időszaknak a halászati erőkifejtés megállapítása érdekében való elfogadásával ugyanis a Tanács fenntartotta azt a hátrányos megkülönböztetést, amely a szóban forgó rendeletet megelőző szabályozásban létezett.

91. A Spanyol Királyság továbbá úgy véli, hogy a Tanács nem vette figyelembe a spanyol flottának a csatlakozási szerződés rendelkezéseiből eredő különleges helyzetét, ami az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetés tilalma sérelmének minősül.

92. A második kifogást illetően a Spanyol Királyság azt állítja, hogy a Tanács az 1954/2003 rendelet 6. cikkének elfogadásával hatáskörrel való visszaélést követett el, mivel a biológiailag érzékeny terület meghatározásának valódi célja nem a tőkehalak ivadékainak megóvása volt, hanem a spanyol flottára az „Irish Boxban" a vonatkozó megszorítások meghosszabbítása.

93. A Spanyol Királyság úgy véli ugyanis, hogy ha a kitűzött cél valóban a tőkehalak ivadékainak megóvása lett volna, akkor az 1954/2003 rendelet 6. cikkében meghatározottakkal azonos intézkedéseket kellett volna alkalmazni a nyugati vizek más területeire nézve is. Ugyanakkor a Spanyol Királyság azzal érvel, hogy az ilyen fajta technikai intézkedések elfogadása a halászati erőforrásoknak a fiatal tengeri élőlények védelmét biztosító technikai intézkedések révén történő megóvásáról szóló, 1998. március 30-i 850/98/EK tanácsi rendelet hatálya alá tartozik [41].

94. Léger főtanácsnok a fent hivatkozott Spanyolország kontra Tanács ügyben előterjesztett indítványában részletes vizsgálatnak vetette alá ezt a két kifogást.

95. Egyetértek ezzel az elemzéssel, ezért ezen indítvány 41–81. pontjára emlékeztetem a Bíróságot.

96. E helyen csupán az alábbiak felidézésére szorítkozom.

97. Az első kifogást illetően a halászati erőforrások fennmaradásának céljára tekintettel számomra objektíve igazoltnak tűnik olyan minden tagállamra vonatkozó rendszer megállapítása az 1954/2003 rendeletben, amely a halászati erőkifejtést a 1998 és 2002 közötti korábbi időszak során az érintett halászati területeken az egyes tagállamok által végzett halászati erőkifejtés alapján

41 – HL L 125., 1. o., magyar nyelvű különkiadás, 4. fejezet, 3. kötet, 217–255. o.

korlátozza. Az 1954/2003 rendelet 3. cikke által meghatározott halászati gazdálkodás általános rendszere nem tekinthető tehát hátrányosan megkülönböztetőnek.

98. Az 1954/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében meghatározott biológiailag érzékeny területet illetően az iratokból kiderül, hogy e területnek az „Irish Boxszal" való átfedése korlátozott, mivel a biológiailag érzékeny terület az „Irish Boxnak" kevesebb mint felét fedi le [42]. E feltételek mellett nehezen állítható, hogy az a korlátozó rendszer, amely az „Irish Boxban" a Spanyol Királyságra a 685/95 rendelet értelmében az 1998 és 2002 közötti időszakban vonatkozott, az 1954/2003 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése által e tagállam hátrányára meghosszabbodott. Továbbá, a szóban forgó cikkben említett biológiailag érzékeny területen a halászati erőkifejtés értékelésének módja szintén objektív feltételen, tudniillik az 1998-tól 2002-ig terjedő időszak éves átlagaként a legalább tíz méter teljes hosszal rendelkező hajók tényleges halászati erőkifejtésének szintjén alapul, ami számomra ráadásul igazoltnak tűnik a halászati erőkifejtés korlátozásának céljára tekintettel olyan területen, ahol a tőkehalak ivadékai nagy sűrűségben fordulnak elő.

99. Következésképpen álláspontom szerint az első kifogást el kell utasítani.

100. A második kifogás vonatkozásában és a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára tekintettel [43] nem gondolom úgy, hogy az 1954/2003 rendelet 6. cikkének elfogadása a Tanács részéről hatáskörrel való visszaélésnek minősülne.

101. Egyrészt ugyanis a Spanyol Királyság nem bizonyítja, hogy a biológiailag érzékeny területre alkalmazandó sajátos halászati gazdálkodási rendszert elsősorban a tőkehalak ivadékainak megóvásától eltérő cél elérése érdekében fogadták volna el.

102. Másrészt úgy gondolom, hogy sem az a körülmény, hogy a fiatal tengeri élőlények védelmét biztosító technikai intézkedések más rendelet hatálya alá is tartozhatnak, sem pedig az, hogy más biológiailag érzékeny területek is létezhetnek, nem bizonyítja a jelen eljárásban, hogy a Tanács hatáskörrel való visszaélést valósított volna meg.

103. Ebből következik, hogy a Spanyol Királyság által jogellenességi kifogása alátámasztására felhozott második kifogást véleményem szerint szintén el kell utasítani.

42 – Lásd a fent hivatkozott Spanyolország kontra Bizottság ítélet alapjául szolgáló ügyben a Tanács viszonválaszához és a Bizottság beavatkozási beadványához mellékelt térképeket.

43 – Lásd különösen a C-331/88. sz., Fedesa és társai ügyben 1990. november 13-án hozott ítélet (EBHT 1990., I-4023. o.) 24. pontját és a C-110/97. sz., Hollandia kontra Tanács ügyben 2001. november 22-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-8763. o.) 137. pontját. Ezen ítélkezési gyakorlat értelmében „valamely jogi aktus csak akkor jogellenes a hatáskörrel való visszaélés miatt, ha objektív, releváns és egybehangzó bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azt kizárólag vagy legalábbis elsősorban a hivatkozott céltól eltérő cél elérése, vagy az ügy körülményei esetére a Szerződés által kifejezetten előírt eljárás megkerülése érdekében fogadták el."

104. Mivel a jogellenességi kifogás alátámasztására emelt kifogások egyike sem elfogadható, ezt a kifogást mint az 1415/2003 rendelet 1–6. cikkével szemben benyújtott jogellenességi kifogás egyetlen jogalapját el kell utasítani.

105. A fentiek alapján a jelen keresetet mint megalapozatlant el kell utasítani.

IV – Végkövetkeztetések

106. A fenti megállapításokra tekintettel a Bíróságnak azt javaslom, hogy:

1) a Spanyol Királyság által az egyes közösségi halászati területekre és erőforrásokra vonatkozó halászati erőkifejtések irányításáról, a 2847/93/EGK rendelet módosításáról, valamint a 685/95/EK és a 2027/95/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 4-i 1954/2003/EK tanácsi rendelet 3. és 6. cikkével szemben emelt jogellenességi kifogást nyilvánítsa elfogadhatónak;

2) a Spanyol Királyság megsemmisítés iránti keresetét utasítsa el; és

3) a Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján a Spanyol Királyságot kötelezze a költségek viselésére, az Európai Közösségek Bizottsága pedig ugyanezen cikk 4. §-a alapján maga viselje saját költségeit.